

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 04.08.2020
Αριθμ. Πρωτ.: 257/100744

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής μέσω του ΠΑΑ και των κρατικών ενισχύσεων λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού»

ΣΧΕΤ: **Η ΠΑΒ 932/2-4-2020**

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Β. Κεγκέρογλου**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), αναγνωρίζοντας τις δύσκολες στιγμές που βιώνει η χώρα, παρέχει στις ελληνικές επιχειρήσεις και στους παραγωγούς την αναγκαία προστασία προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους και οι θέσεις εργασίας σε αυτές.

Ειδικότερα, ήδη από τις 20.3.2020, το Υπουργείο Οικονομικών, κατόπιν συνεννόησης με τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προχώρησε στην κατ' αρχήν εξειδίκευση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη Γεωργία και την Αλιεία της χώρας μας και οι οποίες περιελήφθησαν στη σχετική λίστα με τους κλάδους που εντάσσονται στα μέτρα στήριξης που εξήγγειλε η Κυβέρνηση. Σημειώνεται ότι, τα συγκεκριμένα μέτρα αφορούν τις επιχειρήσεις των κλάδων εκείνων που πλήττονται από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού στη χώρα μας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι περαιτέρω πολιτικές στήριξης, τόσο σε επίπεδο μέτρων όσο και σε επίπεδο κλάδων, θα καθορίζονται με σχετικές υπουργικές αποφάσεις και ανάλογα με την εξέλιξη της κρίσεως.

Αξίζει να σημειωθεί ότι προκειμένου να υποστηριχθούν οι έλληνες γεωργοί, ώστε να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες και πιέσεις που υφίστανται από την πανδημία του κορωνοϊού, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της τηλεδιάσκεψης των Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας της 25^{ης} Μαρτίου 2020, πρότεινε σειρά μέτρων, μεταξύ των οποίων, τα ακόλουθα:

- Αύξηση του ποσοστού προκαταβολών άμεσων ενισχύσεων έως 80% και παράλληλα δυνατότητα καταβολής των προκαταβολών, υπό τη μόνη προϋπόθεση της ολοκλήρωσης των διοικητικών ελέγχων.

Ακολουθώντας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του Καν. 1306/2013, προτείνοντας αύξηση του ποσοστού των προκαταβολών άμεσων ενισχύσεων έως 70% και έως 85% για μέτρα της αγροτικής ανάπτυξης. Στην παρούσα φάση, αναμένεται η ολοκλήρωση της διαδικασίας έγκρισης της νομοθετικής πράξης.

- Έγκαιρη χορήγηση των προκαταβολών άμεσων ενισχύσεων, πριν την 16^η Οκτωβρίου.
- Παροχή μέγιστης ευελιξίας όσον αφορά στα ποσοστά και στον χρόνο διενέργειας επιτόπιων ελέγχων για τις άμεσες ενισχύσεις (όπως βασική ενίσχυση, πολλαπλή συμμόρφωση, πρασίνισμα), για διάφορα καθεστώτα της Κοινής Οργάνωσης Γεωργικών Αγορών (όπως αμπελοοινικός τομέας, φρούτα και λαχανικά,

πρόγραμμα διανομής φρούτων και λαχανικών και γάλακτος στα σχολεία), καθώς και για το πρόγραμμα στήριξης των Μικρών Νησιών του Αιγαίου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανταποκρίθηκε και παρουσίασε νομοθετική πρόταση τροποποίησης των Κανονισμών 809/2014 και 181/2014, μειώνοντας τα ποσοστά των επιτόπιων ελέγχων, παρέχοντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα χρήσης εναλλακτικών αποδεικτικών στοιχείων. Στην παρούσα φάση, αναμένεται η ολοκλήρωση της διαδικασίας έγκρισης της νομοθετικής πρότασης.

- Μέγιστη ευελιξία όσον αφορά στις προθεσμίες κοινοποιήσεων στην Επιτροπή εθνικών αποφάσεων, στατιστικών δεδομένων, εκθέσεων κλπ.
- Μεταβατική περίοδο δύο ετών για την έναρξη εφαρμογής της ΚΑΠ μετά το 2020, δεδομένου ότι οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ καθυστερούν επιπλέον λόγω της πανδημίας.
- Παράταση των προθεσμιών υποβολής της Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης και των αιτήσεων ενίσχυσης ή πληρωμής έως 15 Ιουνίου αντί 15 Μαΐου, καθώς επίσης και της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων χορήγησης δικαιωμάτων ενίσχυσης ή αύξησης της αξίας τους.

Η Επιτροπή έλαβε υπόψη την ελληνική πρόταση και ανταποκρίθηκε, παρουσιάζοντας στις 27/3/2020 σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού για την τροποποίηση του Κανονισμού 809/2014, μεταθέτοντας τις προθεσμίες αυτές κατά ένα μήνα, δηλαδή έως 15 Ιουνίου 2020. Η νομοθετική πρόταση εγκρίθηκε ομόφωνα από τα κ-μ και δημοσιεύτηκε ο σχετικός εκτελεστικός Κανονισμός ΕΕ/2020/501.

Επιπλέον, πρέπει να επισημανθεί η σημαντική επιτυχία που σημείωσε η ελληνική Κυβέρνηση στο μέτωπο των μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων που πλήττονται από την πανδημία του κορωνοϊού, καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την αύξηση του σχετικού κονδυλίου που χρηματοδοτείται από κοινοτικούς πόρους κατά 250 εκ. ευρώ, σε συνολικά 2,25 δις ευρώ, και αφορά στην επιδότηση της προμήθειας των εγγυήσεων προς τις επιχειρήσεις, ενώ ταυτόχρονα συμφώνησε να ενταχθούν στο ευνοϊκό καθεστώς ενισχύσεων και οι αγρότες. Η απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι το αποτέλεσμα της στενής συνεργασίας και των επίμονων πιέσεων που άσκησαν προς αυτή την κατεύθυνση ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Ειδικότερα, όπως αναφέρθηκε στην τηλεδιάσκεψη που πραγματοποίησαν στις 4.5.2020 οι δύο Υφυπουργοί, στο υπό σύσταση «Ταμείο Εγγυοδοσίας COVID 19» για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΕΑΤ), που θα είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή των μέτρων στήριξης:

- Θα έχουν πλέον πρόσβαση οι αυτοαπασχολούμενοι και οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη γεωργία και την υδατοκαλλιέργεια.
- Εκτός από την έκδοση μερικών εγγυήσεων για επιλέξιμα δάνεια για κεφάλαια κίνησης που προέβλεπε το αρχικό μέτρο, πλέον θα προσφέρεται και η δυνατότητα επιδότησης των προμηθειών εγγύησης για τα δάνεια. με αποτέλεσμα το σημαντικά χαμηλότερο κόστος του δανείου.

Στο πλαίσιο του Ταμείου Εγγυοδοσίας, η εγγύηση των δανείων για κεφάλαια κίνησης ανέρχεται στο 80%. Η διάρκεια του μέτρου είναι ως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 και τυχόν παράταση της ισχύος του θα εξετασθεί σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τα τέλη του έτους. Επιπλέον, επιδοτώντας έως και 100% την προμήθεια εγγύησης, επιτυγχάνεται μείωση του κόστους δανεισμού για τις επιχειρήσεις, στοχεύοντας μέσω και αυτού του εργαλείου στην κάλυψη των αυξημένων αναγκών ρευστότητας την παρούσα χρονική στιγμή. Το Ταμείο Εγγυοδοσίας που σχεδιάστηκε σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα είναι διαθέσιμο στην αγορά εντός του Σεπτεμβρίου.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, ο σχεδιασμός της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξης της Ελλάδας» (ΕΥΔ ΠΑΑ) της Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ, περιλαμβάνει τη λήψη κανονιστικών μέτρων τόσο σε ενωσιακό επίπεδο, όσο και σε εθνικό επίπεδο, τα

οποία θα συμβάλουν στην ομαλή εφαρμογή του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στη διευκόλυνση των ωφελουμένων του. Δεδομένου, όμως, του προχωρημένου της προγραμματικής περιόδου έχει δεσμευτεί το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του ΠΑΑ, ενώ ταυτόχρονα υφίστανται και ανελαστικές υποχρεώσεις πληρωμών για τα επόμενα χρόνια, όπως της εξισωτικής αποζημίωσης, γεγονός που περιορίζει της χρηματοδοτικές δυνατότητες του προγράμματος.

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι τομεακό αναπτυξιακό πρόγραμμα, που με βάση τα ισχύοντα στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε., οι επιλεξιμότητές του για την ενίσχυση του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα της αγροτικής οικονομίας επιτρέπουν παρεμβάσεις επενδυτικού κυρίως προσανατολισμού, όπως αυτές που έχουν ήδη γίνει με τα μέτρα των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών καθώς και φιλο-γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις όπως αυτές της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Στη βάση αυτή, οι όποιες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID – 19, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα στα μέτρα που ήδη λαμβάνονται από το Υπουργείο μας και αφορούν στην χορήγηση άμεσων ενισχύσεων και αποζημιώσεων, όπως γίνεται για παράδειγμα με την εφαρμογή άμεσων κρατικών ενισχύσεων, τις ενισχύσεις de minimis, κλπ.

Μια τέτοια παρέμβαση αποτελεί και η πρόταση που κατέθεσε προς διαβούλευση η Ε.Ε. σχετικά με την ενεργοποίηση ενός νέου μέτρου στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020, με σχετική τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, σε συνέχεια τη πίεσης που της έχει ασκηθεί για την ανάληψη πρωτοβουλιών στη κατεύθυνση διεύρυνσης των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων στήριξης των πληττόμενων κλάδων και επιχειρήσεων από τα περιοριστικά μέτρα και τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας.

Το νέο αυτό μέτρο, το οποίο χαρακτηρίζεται ως έκτακτο και προσωρινό, θα χρηματοδοτηθεί από τις διαθέσιμες πιστώσεις του ΠΑΑ κάθε Κράτους – Μέλους (Κ-Μ) και προβλέπει τη στήριξη γεωργών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που έχουν πληγεί από την πανδημία, μέσω της χορήγησης κατ' αποκοπή ενίσχυσης έως 7.000€ ανά γεωργό και έως 50.000€ ανά ΜΜΕ κατόπιν αξιολόγησης των αναγκών και κατηγοριοποίησης των επιλέξιμων δικαιούχων με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια. Στόχος είναι, οι ενισχύσεις να καταβληθούν με τη λιγότερη δυνατή γραφειοκρατία, στη βάση βεβαίως επαρκούς τεκμηρίωσης αφενός της ζημίας που έχει υποστεί κάθε τομέας ή κλάδος και αφετέρου του ύψους του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης που θα χορηγηθεί.

Το ύψος των κοινοτικών πόρων που μπορούν να διατεθούν για την χρηματοδότηση του νέου μέτρου δύναται να ανέλθει έως το 2% των πόρων της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στο ΠΑΑ κάθε Κ-Μ, ενώ η επιλεξιμότητα καταβολής των ενισχύσεων στους δικαιούχους έχει οριστεί έως 30/06/2021.

Η Πολιτική Ηγεσία του ΥΠΑΑΤ με τις αρμόδιες Κάθετες Υπηρεσίες και εποπτευόμενους φορείς του ΥΠΑΑΤ διαβουλεύονται με τους θεσμικούς εκπροσώπους των κλάδων που πλήττονται από τις επιπτώσεις της πανδημίας, ώστε να τεκμηριωθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η επιλεξιμότητα στήριξής τους στο πλαίσιο του νέου Μέτρου (τεκμηρίωση της ζημίας που έχει υποστεί ο κλάδος και καθορισμός του ύψους του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης). Επίσης, η Διαχειριστική Αρχή σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ επεξεργάζονται τις θεσμικές και τεχνικές παραμέτρους ενεργοποίησης και εφαρμογής του συγκεκριμένου Μέτρου.

Επιπρόσθετα, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την λήψη δανείου για τους σκοπούς της επένδυσης. Ταυτόχρονα, για τη διευκόλυνση της υλοποίησης των επενδύσεων στα μέτρα των Σχεδίων Βελτίωσης και της Μεταποίησης - Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων του ΠΑΑ προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στους

δικαιούχους.

Επίσης, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, έχουν προταθεί στην Ε.Ε. και έχουν γίνει εν μέρει αποδεκτά μέσω τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, μια σειρά μέτρων διευκόλυνσης των ωφελουμένων του ΠΑΑ και απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων που αφορούν στην εφαρμογή του (διεύρυνση επιλεξιμοτήτων, παρατάσεις προθεσμιών, αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών, αύξηση του αριθμού αιτήσεων πληρωμής, μη απαίτηση διενέργειας επιτόπιων ελέγχων, κλπ.). Οι εν λόγω τροποποιήσεις ενσωματώνονται προοδευτικά από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης και στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση των αντίστοιχων Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ.

Τέλος και σε εφαρμογή του προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη των πληττόμενων επιχειρήσεων από την κρίση του COVID 19, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σύμφωνα με την από 30/04/2020 ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχουν εγκριθεί από την Ε.Ε. καθεστώτα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων για τους κλάδους ανθοκομικών, αιγοπροβατοτροφίας, σπαραγγιών και των παραγωγών πωλητών λαϊκών αγορών και έχει ξεκινήσει η καταβολή των σχετικών οικονομικών ενισχύσεων.

Είναι φανερό ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παρακολουθεί στενά τις ασυμμετρίες που παρατηρούνται στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσους έχουν υποστεί ζημία από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, παρεμβαίνοντας αποφασιστικά και ουσιαστικά σε κάθε ζήτημα που τυχόν προκύπτει, με στοχευμένη λήψη μέτρων.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Οικονομικών
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο κ. Υπουργού
4. Υπουργείο Τουρισμού
- Γραφείο κ. Υπουργού
5. Βουλευτή κ. Β. Κεγκέρογλου